

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtion tutkimuslaitos- ja rahoitusuudistus (TULA) - tilannekatsaus

17.6.2014

Toimenpide	Vastuutahot	Ajankohta ja status	Hallituksen esitykset
Tutkimuslaitosten yhteen sulauttaminen		2015	
Moniteknologinen tutkimus- ja kehittämiskeskus	TEM, kuullen STM ja YM	Edennyit aikataulussa, Tavoitteena saada yhtiöittämistä koskeva hallituksen esitys lausuntokierrokselle 3/2014. Uusi yhtiö käynnistyisi 2015. Neuvottelut perustettavan yhtiön rahoituksesta on käynnistetty VM:n kanssa.	HE 74/2014 vp laiksi Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskus	MMM	Organisaatiomuutos on tarkoitus toteuttaa samanaikaisesti Luonnonvarakeskus-hankkeen kanssa. Tämä on perusteltua, koska samassa yhteydessä tehtäviä siirtyy MMM:n tietopalvelukeskuksesta (Tike) myös Luonnonvarakeskukseen. 4.6.2014 käsittelyssään eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta ehdotti lakiehdotuksen hyväksymistä muuttumattomana, pl. 11§, jonka muotoiluksi ehdotettiin "Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä henkilöstöstä, henkilöstön tehtävistä, arvonimistä, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkojen täyttämisestä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin yksiköiden organisaatiosta ja tehtävistä. "	HE 34/2014 vp eduskunnalle laiksi Maanmittauslaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi
Luonnonvarakeskus	MMM	Hallituksen esitys Luonnonvarakeskusta koskevaksi laiksi on annettu eduskunnalle huhtikuussa 2014.	HE 33/2014vp eduskunnalle Luonnonvarakeskusta koskevaksi lainsäädännöksi
Tutkimuslaitosten yhdistäminen Helsingin YO:oon		2015	
Kuluttajatutkimuskeskus	OKM yhteistyössä TEM ja HY	Työryhmä KTK:n yhdistämiseksi on asetettu 4.11.2013. Tavoitteena on, että tutkimuskeskus aloittaa osana Helsingin yliopiston valtiotieteellistä tiedekuntaa sosiaalitieteiden laitoksen yhteydessä 1.1.2015.	Hallituksen esitys laiksi kuluttajatutkimuskeskuksen toiminnan siirtämisestä Helsingin yliopistolle ja kuluttajatutkimuskeskuksen lakkauttamisesta lausuntokierroksella 25.7.2014 saakka
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	OKM yhteistyössä OM ja HY	Yhdistämistä valmisteleva työryhmä on kevään 2014 aikana selvittänyt HY:ssä toimivien yksiköiden ja erillislaitosten toimintamalleja, siirtoon liittyviä tietoteknisiä ja tietosuojaa koskevia kysymyksiä sekä OPTL:n laissa säädettyjä viranomaistehtäviä sekä rekisterinpitovelvollisuuteen ja tiedonsaantiin liittyviä kysymyksiä. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos siirretään kokonaisuudessaan Helsingin yliopistoon valtiotieteellisen tiedekuntaan sosiaalitieteiden laitoksen yhteyteen Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutiksi. Tavoitteena on, että nykyisin oikeusministeriön alaisuudessa toimiva tutkimuslaitos siirtyisi valtakunnalliseen erityistehtävään perustuvana erillisenä instituuttina tai yksiköinä yliopiston yhteyteen 1.1.2015 alkaen.	Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Oikeuspoliittisesta tutkimuslaitoksesta annetun lain ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta lausuntokierrokselle kesäkuun aikana.

Toimenpide	Vastuutahot	Ajankohta ja status	Hallituksen esitykset
Tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen yhteistyön syventäminen	OKM, yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa	OKM on parhaillaan asettamassa ohjausryhmää monivuotisen hankkeen koordinaatiota varten ministeriöiden kanssa käydyin keskustelun pohjalta. Esitykset on pyydetty 19.6.2014 mennessä relevanteista ministeriöistä, Unifista, Arenesta ja TUNesta. VTT toteuttaa hankkeen, jossa selvitetään korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämisen hidasteita ja esteitä. Tulokset tulevat mm. ohjausryhmän käyttöön.	
Tutkimuslaitosten yhteenliittymien toiminnan kehittäminen			
LYNET	MMM ja YM yhteistyössä LVM ja TEM	2014–2017, LYNET:in toimintaan osallistuvat 2015 alkaen Luonnonvarakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskus, Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Geologian tutkimuskeskus sekä Moniteknologinen tutkimus- ja kehittämiskeskus (VTT).	
SOTERKO	STM yhteistyössä YM, LVM ja TEM	2015 alkaen toimintaan osallistuvat Terveystieteiden tutkimuskeskus, Työterveyslaitos, Säteilyturvakeskus, Kansaneläkelaitoksen tutkimusyksikkö, Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos ja Moniteknologinen tutkimus- ja kehittämiskeskus. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa SOTERKO -yhteenliittymän kehittämisprosessista yhteistyössä ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.	
THL:n ja TTL:n arviointi	STM yhteistyössä OKM	Valmistuneet keväällä 2014, kesäkuun aikana STM linjaa yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa toimenpiteet, joihin arvioinnin perusteella ryhdytään.	
Tutkimusrahoituksen kokoaminen ministeriöissä	Ministeriöt , VNK	2014–2017, TEA-toiminnan voimavarat koottu 2014 talousarvion osalta, jatkuu vastaavasti 2015-2016.	
Henkilöstön asema toimintojen uudelleen järjestelyissä	Kaikki osapuolet	Ohjekirje VNK/VM 11/2013	
Periaatepäätöksen toimeenpano ja seuranta	Huomioidaan kaikissa ao. ministeriöissä, VNK asettanut ministeriryhmän	2013 > hallituskaudeksi, suunnitelman mukaisesti.	

Tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistus - vaikutukset tutkimusrahoitukseen 2015 - 2017

Tutkimusrahoitus 2015 - 2017

Tutkimusrahoitus 2014

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimustoiminnan rahoitus
11,4 M€
= 12,5 M€ - 1 (HOsäästö) - 0,1 (TalPolarviointi)

Ministeriöiden pääluokissa oleva tutkimusrahoitus
226 M€

Vapaan tieteellisen tutkimuksen rahoitus Suomen Akatemia
315,5 M€

Strategisesti suunnatun tutkimuksen rahoitus
57 M€
= 70 M€ - 3 (HOsäästö) - 10 (Kehyssäästö)

Innovaatiotoiminnan rahoitus TEKES
503 M€

Yliopistojen suora talousarviorahoitus tutkimukseen
579 M€

Talousarviorahoitus tutkimukseen tutkimuslaitoksissa
218 M€

Tieteellisen tutkimuksen rahoitus Suomen Akatemia
323 M€

Ministeriöiden pääluokissa oleva tutkimusrahoitus
226 M€

Innovaatiotoiminnan rahoitus TEKES
513 M€

Yliopistojen suora talousarviorahoitus tutkimukseen
579 M€

Talousarviorahoitus tutkimukseen tutkimuslaitoksissa
282 M€

7,5 milj. € (2015)

4,1 milj. € (2015)

12,5 milj. € (2014 - 2016)

52,5 milj. € (2015-2017)

10 milj. € (2015)

Tietoa päätöksentekoon - millä keinoin?

- Yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisut edellyttävät kokonaisvaltaisempaa näkemystä ja monialaisempia ratkaisuja
- Luodaan uudenlaista toimintamallia, jossa korostuvat tiedon tuottajien ja käyttäjien jatkuva vuoropuhelu yli hallinnonala-, tieteenala- ja organisaatorajojen.

VN:n päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimustoiminta

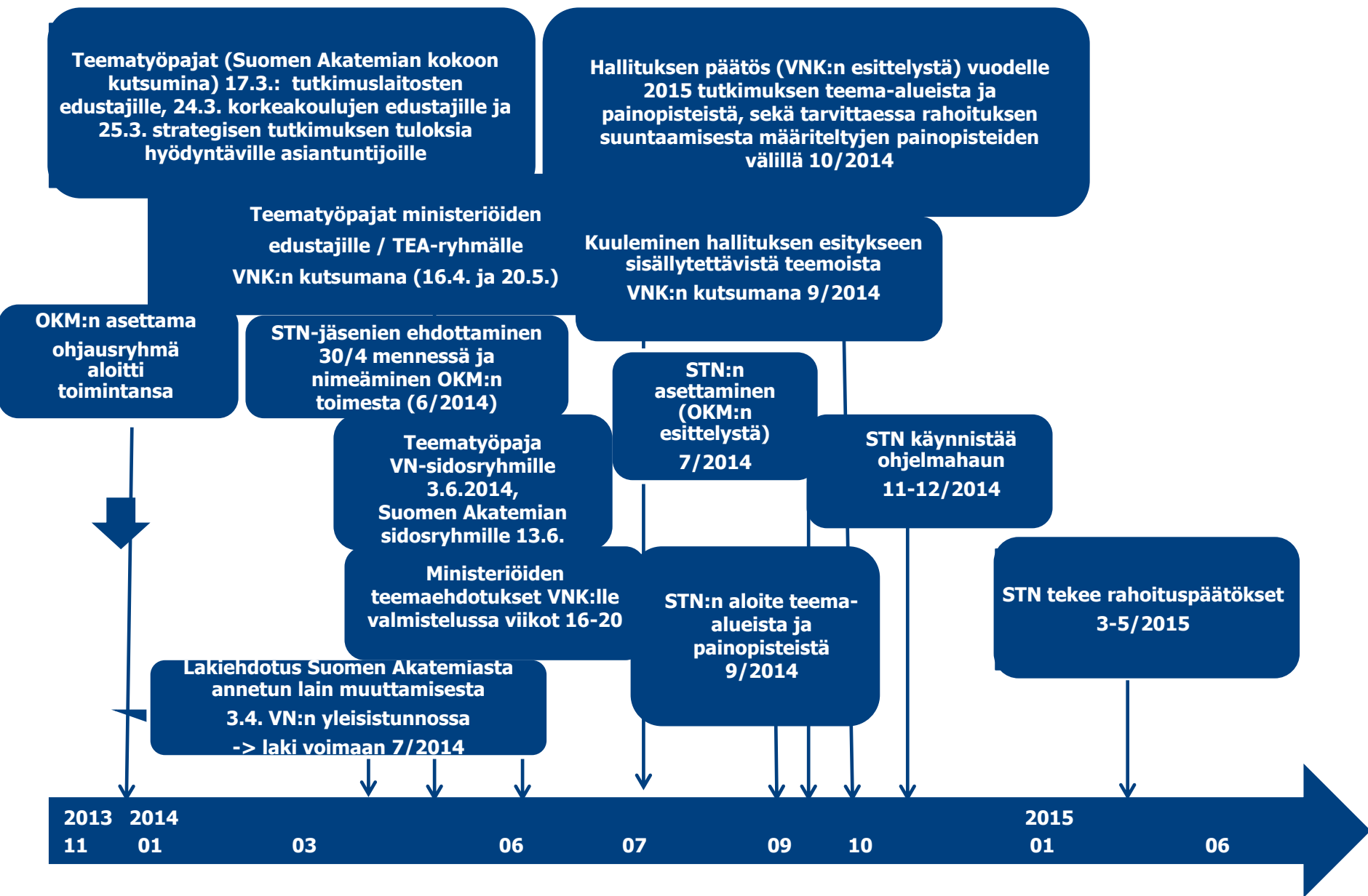
- **Vahvistaa** tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemystä.
- **Edistää** tiedon käyttöä päätöksenteossa (tiedolla johtaminen).
- **Lisää valtioneuvoston ja sen ministeriöiden tiedontuotannon** selkeyttä, avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja suunnitelmallisuutta.

Strateginen tutkimus

- **Palvelee yhteiskunta-politiikkaa** tuottamalla ongelmakeskeistä, pitkäjänteistä ja ohjelmamuotoista tutkimusta.
- Kohdistuu **valittuihin teemoihin**
- **Ylittää rajoja**
Kiinnittää erityistä huomiota **hyödyntämiseen**
- **Tunnistaa yhteiskunnallisia haasteita**, joissa tarvitaan tulevaisuudessa uusia **ratkaisuja**

Strategisen tutkimuksen rahoitusvälineen perustaminen ja teemavalmistelu

MINISTERIÖIDEN ALUSTAVIA EHDOTUKSIA TEEMOIKSI (5/2014)

INFRASTRUKTUURI ja TEKNOLOGIA

Kasvua aineettomasta arvonnluonnista (OKM)
Digitaalinen tietoa hyvinvoinnin ja kilpailukyyn lähteenä (LVM)

Tietoyhteiskunnan huoltovarmuus (PLM)
Hyvinvointia ja kilpailukykyä tukeva asuminen (YM)

LUONNONVARAT JA ILMASTO:

Luonto ja hyvinvointi (YM+STM+MMM)
Luonnonvaratalous – haasteet ja mahdollisuudet Suomelle (TEM)

Vähähiilisyys ja resurssiviisaus (YM)
Energian ja ilmastomuutoksen kv. politiikka (UM)
Kestävää kasvua biotaloudesta (MMM+STM)
Ilmastomuutoksen riskien hallinta (MMM)
Akvaattisten luonnonvarojen hyödyntäminen (MMM)
Uusiutuvat ja vähäpäästöiset energiaratkaisut (LVM)
Tulevaisuuden energiahaasteet (TEM)

JÄRJESTELMÄ JA RAKENTEET:

Globaalin turvallisuusjärjestelmän muutos (UM)
Venäjä Pohjois-Euroopassa (UM)

Tuottavuuden, talouden ja työhyvinvoinnin edistäminen (STM)

Elinkeinoelämän rakennemuutos ja uudistumista ehkäisevät tekijät (TEM)

Yhteiskunnallinen turvallisuus (PLM)

Oikeusjärjestelmän toimivuus ja ennustettavuus (OM)

Kv. järjestelmän murros ja Suomi (PLM)

Yhteiskunnan olosuhdeherkkyys (LVM)

INHIMILLISET RESURSSIT JA TOIMIJUUS:

Kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden haasteet (OKM)
Työelämän ja työmarkkinoiden muutostrendit (TEM)
Tasa-arvoinen koulutus ja sivistys yhteiskunnallisena menestystekijänä (OKM)

Kestävä hyvinvointi ja elinvoimaisuus (STM)

Yhteiskunnan toimijarakenteen muutos ja kehityspolitiikat (MMM)

Perherakenteen muutokset (OM)

Arjen turva ja rikosten ehkäisy (OM)

Hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuus: kansalaisuus, vastuu ja luottamus (PLM)

Lisäksi: Elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky läpileikkaavasti mukaan rahoituskriteereihin (TEM)

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimussuunnitelman painopisteet ja kärkitekemat 2014

I Sivistys, yhteisöllisyys ja osallisuus hyvinvoinnin perustana (TEA-jaosto, pj. STM)

1. Yhteiskunnan polarisaation ehkäisy – vastuuministeriö STM – 600 000 €
2. Koulutuksellisen tasa-arvon vaikutukset – osaaminen, kasvu ja hyvinvointi - vastuuministeriö OKM – 300 000 €
3. Avoin ja yhdenvertainen osallistuminen: kansalaisvaikuttaminen ja osallisuus – vastuuministeriö OM – 350 000 €

II Työn, osaamisen ja yrittämisen liitto (TEA-jaosto, pj. TEM)

1. Arktisuuden mahdollisuudet – vastuuministeriö LVM – 400 000 €
2. Niukkuuden ja vihreän kasvun mahdollisuudet – vastuuministeriö YM – 300 000 €
3. Työpoliittisten toimenpiteiden vaikuttavuus ja vaihtoehdot – vastuuministeriö TEM – 200 000 €
4. Teollinen Internet ja automatisaatio – vastuuministeriö TEM - 200 000 €

III Kestävä julkinen talous (TEA-jaosto, pj. VNK)

1. Julkisen talouden kestävyys ja rakenne – vastuuministeriö VM – 200 000 €
2. Julkisen talouden vakaus ja finanssipolitiikka – vastuuministeriö VM – 200 000 €
3. Talouspolitiikan arvioinnin tueksi hankittava selvitys- ja arviointitoiminta – vastuuministeriö VM – 100 000 €
4. Maankäytön ja asumisen kehittäminen – vastuuministeriö YM – 200 000 €

IV Turvallinen yhteiskunta (TEA-jaosto, pj. SM)

1. Turvallisesti arjessa, yksilöiden turvallinen arki – vastuuministeriö SM – 300 000 €
2. Turvallinen yhteiskunta menestyksen ja hyvinvoinnin mahdollistajana – vastuuministeriö SM – 300 000 €
3. Uudet teknologiat mahdollisuutena ja uhkana – vastuuministeriö SM – 300 000 €

V Hallinto mahdollistajana (TEA-jaosto, pj. VNK)

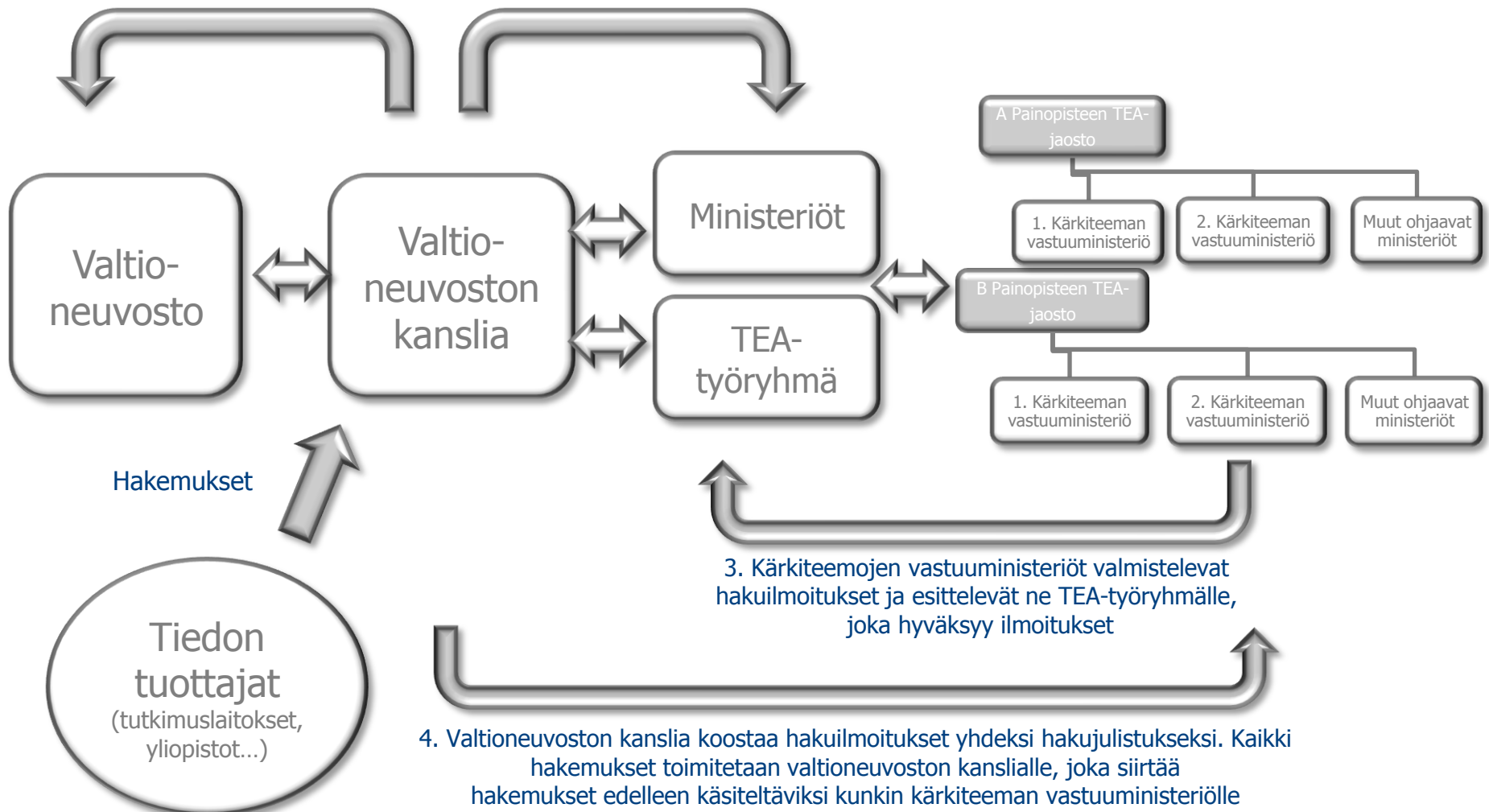
1. EU:n uusien 2030 ilmasto- ja energiatavoitteiden vaikutukset Suomelle – vastuuministeriö TEM – 200 000 €
2. Tieto yhteiskunnan kilpailuetuna – vastuuministeriö MMM – 200 000 €
3. EU-aloitteiden vaikutusten arviointien tehostaminen – vastuuministeriö VNK – 200 000 €
4. Ohjauksen uudet työkalut ja kokeilukulttuurin tuki – vastuuministeriö VNK – 100 000 €

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoprosessi 1/2

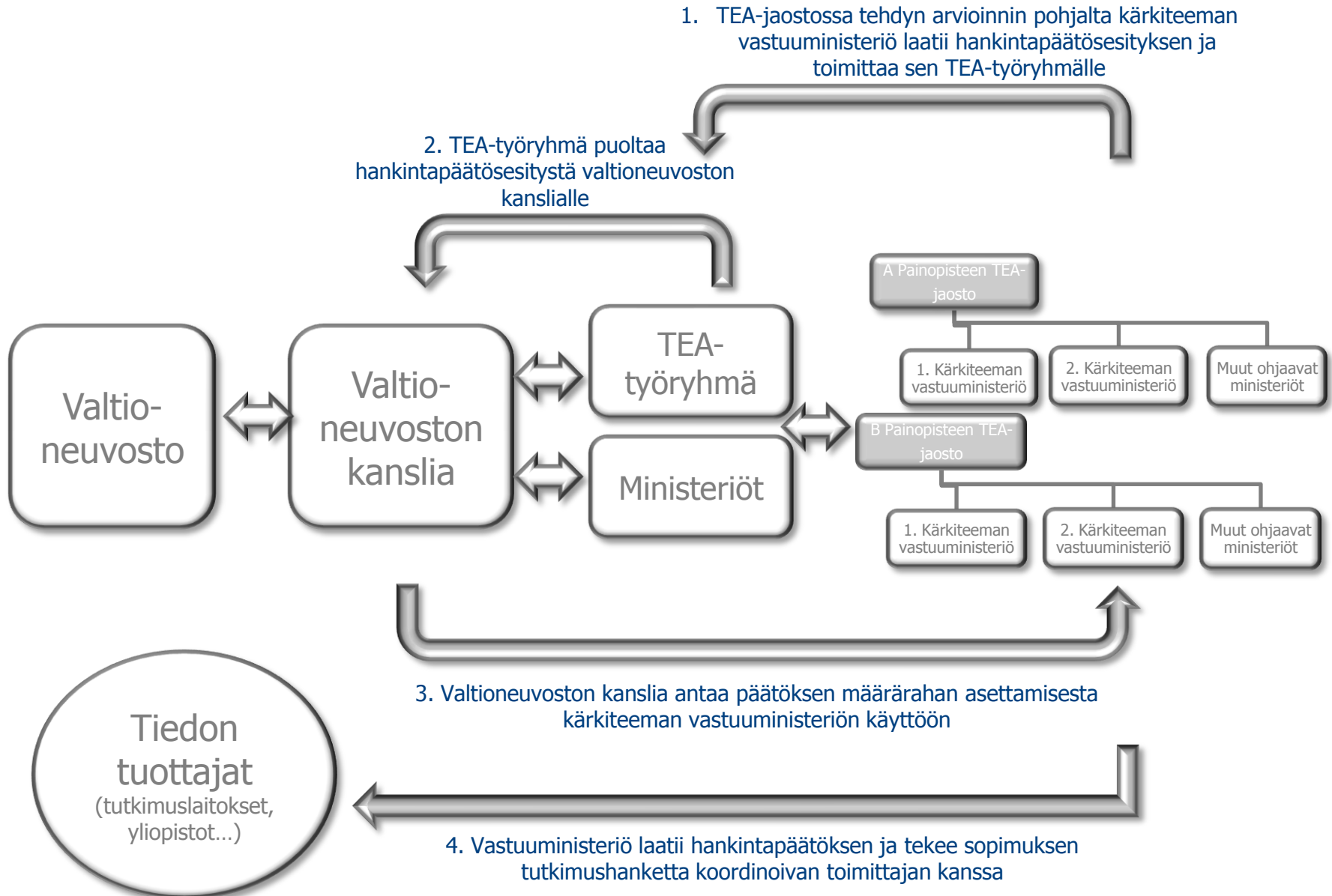
1. Valtioneuvoston kanslia tekee päätösesityksen vuoden selvitys- ja tutkimussuunnitelmasta, jonka valtioneuvosto hyväksyy

2. Valtioneuvoston kanslia toimittaa ministeriöille toimeenpano-ohjeistuksen

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoprosessi 2/2

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanon aikataulu

Suunnitelman tarkentaminen ministeriöiden yhteistyönä

Ensimmäiset hakuilmoitukset jaostoilta 13.5.
→ TEA-käsittely 20.5.

Hakuaika päättyy 11.8.2014 → arviointi- ja hankintapäätösesitykset (1 kk valmisteluaikaa)
→ TEA-käsittely viikolla 37 →
→ 1. hankintapäätökset viikolla 38 (15.9. alkava viikko)

Täydentävät hakuilmoitukset jaostoilta 11.8. mennessä → TEA-käsittely viikolla 34 (18.8. alkava viikko)

Selvitys- ja tutkimussuunnitelma hyväksyttiin VN:n yleisistunnossa 10.4.

Ensimmäiset haut auki 4.6.

Toinen haku auki viikolla 35 (25.8. alkava viikko)

Hakuaika umpeutuu viikolla 42 (13.10. alkava viikko) → 1 kk valmistelua, TEA-käsittely viikolla 47 (17.11. alkava viikko)

VNK:lta toimeenpano-ohjeistus ministeriöille → TEA-jaostotoiminnan aloitus

→ viimeiset 2014 hankintapäätökset viikolla 48 (24.11. alkava viikko)

2014
04

05

06

07

08

09

10

11

12

Kulttuurimuutos?

1. Uudistuksen keskeinen tavoite on edistää tiedon käyttöä päätöksenteossa
2. Tavoitteeksi kattavimman, syvällisimmän ja valmiimman tiedon lisäksi ajankohtaisuus ja toimivat ratkaisut
3. Tarve tiedon paremmalle hyödyntämiselle
4. Välineenä mm.
 - uudet toimintatavat
 - vuoropuhelun uudet muodot
 - palkitsemisen muuttuvat lähtökohdat : monitieteisyys, poikkihallinnollisuus ja käyttäjän tarpeet

Yhteystiedot

sähköpostit: [tula\(at\)vnk.fi](mailto:tula(at)vnk.fi)

projektipäällikkö Sari Löytökorpi (ministeriohjausryhmän sihteeri)

p. 0295 160 187

tiedeasiantuntija Kaisa Lähteenmäki-Smith

p. 0295 160 166

neuvotteleva virkamies Anne Miettinen

p. 0295 160 196

projektisuunnittelija Jenni Lahtinen

p. 0295 160 129

verkkosivut: <http://vnk.fi/tula>